

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és ünnepek utáni napok kivételével.

Eszerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Eszerkesztőség kóriratok visszaszedésére vagy megvásárlására nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Calumniare audacter! Nyilván ezt a jelszót: »Rágalmazni vakmerőn!« követik némely lapok, mert máskülönben nem jelent volna meg a legszemérméletlenebbül valóság álarca alá burkolva akkora valótlanosság, mint aminőt »Az Est« szombati száma olvasóinak feltálat.

Nekiszilajodott fantáziával azt regélte, hogy az esztergomi vigilancia-bizottság ülésén Tomcsányi páter megtámadta Prohászka Ottokár püspököt s nem kevesebbet követelt, mint hogy Székesfehérvár tudós püspökét amugy rövidesen nyilvánítsák eretnekké.

A viszonyokkal ismerős egyén előtt kétség-telen dolog, hogy ez mind éretlen és otromba valótlanosság. De hogy a valóság álarca még tetsetösebb legyen, »Az Est« tudósítója meginterjúvolta Tomcsányit s az interviút olyasforma alakban közölte, mintha a cikk legalább részben valóságot tartalmazna.

Most Tomcsányi ezt is megcáfolja, kijelentve, hogy »Az Est« még az ő szavait is elferdíti.

Ezzel »Az Est« igazmondása el van intézve.

De azért nyugodtak lehetünk; hiába bizonyos, hogy az egész cikkből egy szó sem igaz, legközelebb megint megjelenik egy hasonló alaposággal megírt cikk. Mert hát az bizonyos, hogy az efféle vad szenzációkon kapva kap a közönség s minél ostobább a valótlanosság, annál jobban gyűlnek a fillérek. Már pedig ez a fő. Vagy nem?

Keleti politika.

(K. Ö.) Politika és közgazdaság állandóan kölcsönhatással vannak egymásra. Ügyet kell vetnünk azonban arra, hogy a politika kerékkötője ne legyen az állam gazdasági fejlődésének.

Ami pedig most a Bécsben ülésező delegációban történik, nem egyéb, mint egy merénylet Magyarország gazdasági fejlődése ellen. Aehrenthal gróf külügyminiszter elítélőleg nyilatkozik azokról a törekvésekről, melyek a Balkán-államok politikai barátságáért nem akarják feláldozni az ország mezőgazdasági érdekeit. Az osztrák delegáció pedig olyféle határozatot hoz, hogy csak az lehet a helyes keleti politika, mely a kereskedelmi szerződések révén a keleti, elsősorban a délszláv államokat gazdaságilag szorosabba fűzi Ausztria és Magyarországhoz.

A külügyminiszter és az osztrákok tehát egyetértenek abban, hogy mi agrárkedvezményeket adjunk a Balkán államoknak. Ez annyit jelent, hogy nyissuk meg a vámsorompókat a keleti államok gabona és ártatbevitelére előtt. De hogy azután honnét teremtjük elő azokat a többkiadásokat, melyeket éppen a delegáció most követel tőlünk, nem említve a jövő esztendei közös költségvetés felémelt tételeit, arra adjanak választ azok, akik a sorompók megnyitásával jövedelmi forrásainkat akarják bedugni.

Pedig feltétlenül ez lesz az eredménye annak a törekvésnek, mely az olcsóbban termelő keleti államok mezőgazdasági versenyét korlátlanul akarja reánk zudítani.

Közgazdasági iróink legtöbbször tévton jár, mikor a védővámot olyképpen akarja feltüntetni, mely felváltva, hol az iparnak, hol a mezőgazdaságnak ad versenyképességet, aszerint t. i., amint ipari, avagy agrárvámokat alkalmazunk. Eszerint a vámrendszerek nem szülnének egyebet, mint egy örökké tartó circulus vitiosus. Az ipari vámpok idején az ipar megerősödik, a mezőgazdaság gyengül és pedig annyira, hogy sem nem versenyképes, sem nem teherviselőképes. Hogy a mezőgazdaságot versenyképesé tessük, át kell térnünk az agrárvámok rendszerére. Mig ezek érvényben vannak, az alatt ugyanaz történik az iparral, mint azelőtt a mezőgazdasággal. Minek következtében újból át kellene térnünk az ipari védővámrendszerre.

Csakhogy ezzel az eljárással sohasem leszünk képesek azt a védelmi állapot megteremteni, mely a nemzeti termelés biztonságát és állandóságát garantálja. Mert utóvégre erről van szó. Nem egy iparág, hanem a nemzeti termelés érdekeiről. Nálunk a nemzeti termelés alapja a mezőgazdaság. Ezt ha máskor nem, de úgy aratás előtt, a legszélsőbb merkantilisták is elismerik, mikor arra

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A szivar.

— Wal Frank. —

— Nem szeretsz, hiába mondd — jelentette ki Nell méltatlankodva. — Éppen olyan vagy, mint a többi férfi.

— Remélem, a többi férfi nem mondja neked, hogy szeret! — mormogta Jack. — Ha tévednék, mond meg címüket és nevüket, hád menjek el a nyakukat kitekerni.

— A nyakukat kitekerni? Ez is durva férfikitejezés. Te kevesebbet gondolsz velem, mint a szivaroddal!

— Leánybeszéd — mondta Jack nyugalmommal.

— Ezentúl, ha szivarozol, más szobába megyek.

— Igen, ezt eddig is tetted és nekem választani kell két . . .

— Rossz között: akarod mondani, a dohány közt és közöttem.

— Két rossz között: hogy társaságotól megfosztasz, avagy a szivaromat dobom ki az ablakon. De be kell vallanod, hogy e két rossz között sohasem tévovázom.

— Ne . . . em.

— Aztán azt olvastam valahol, hogy a szivarozás használ az asztmának.

— De neked nincs asztmád.

— Nincs, mert szivarozom.

— Jó, igérd meg hát, hogy addig nem szivarozol, amíg asztmás nem leszel.

— Oh, az ember nem hagyhat mindent az utolsó percre — mormogta Jack.

— De neked igazán választanod kell két dolog közt. Tudod, hogy az a nyomorult szivarfüst betegé tesz. Mindig azt mondd, tegyem próbára szerelmedet. Nos, itt a jó alkalom: mondj le a szivarról s sokkal többet fogok tartani rólad, mint azelőtt. Hiszen nem akarsz talán inkább rólam lemondani s nyomorulttá tenyi az egész életemre?

— Nem. Ambicióm az ellenkező irányba sarkal. Jól tudod ezt, Nell.

— Tehát lemondasz a szivarozásról, hogy engemet boldogíts?

— En? . . . Nem emlékszem, hogy ezt mondtam volna.

— Hiszen mi szavak nélkül is megérthetjük egymást. A mit mondani akarsz, már előbb tudom . . .

— Mint mielőtt ki is gondoltam volna.

— Jack!

— Nell, csak nem kívánod ezt komolyan tőlem?

— De.

— Megigérem neked, hogy házasságunk után csak bizonyos e célra fentartott szobákban fogok szivarozni, a melyeket előre már dohányszinűre festetek.

— Nem hittem volna, hogy így akarj kibujni az ígéret alól. Hát melyikünket adod fel, Jack?

— Ez nem okos kívánság, Nell.

— Ha szeretnél, nem gondolkoznál ilyen soká. Nos, nos?

— Nell, hát igazán képes volnál itthagyni engemet, a miért egy dologban különbözölk a nézeteink? Pláne egy ily jelentéktelen ügy miatt!

— Most a Nelly lakása előtt álltak, a hová gyalog tették meg az utat.

— Ha jelentéktelen, akkor könnyen lemondhatsz róla.

— De hiszen már elvből sem engedhetek. Ha minden szeszélyedet teljesítem most, mivé nővi ez ki magát később?

— Ne mondj ilyeneket! Eddig sohasem kértem tőled semmit. De nem baj. Ha nem szeretsz eléggé, hogy egy ily csekélységet megtehesz érettem, akkor lsten veled.

— Isten veled — mormogta Jack, s az ajtó bezárult a leány mögött.

A Nelly három fivére az ebédlőben ült és pipázott.

— Vajjon hamar hazajön? — sugta Tom, a legfiatalabb. — Mert ha késik, ez a pipa az asztal alá tesz. Irtózatos erős ez a dohány!

— Csitt! Már itt van!

— Nem, ez más valaki. Jack! Tom, menj az ajtóhoz és tartsd fel Nellyt egy pillanatra. Kinyitotta az ablakot.

— Csak egy pillanatot. Nézd öregem, a szoba olyan, mint a pokol. Nell az előcsarnokban van és minden percben jöhet.

— Csak azért kopogtam be hozzátok, hogy ne törődjete velem. Vége van közöttünk mindennek a miatt a nyomorult szivar miatt.

— Lári-fári! Bizzál bennünk, öregem!

történik utalás, hogy a mezőgazdaságból az ország lakosságának 75 százaléka él.

A mezőgazdasági érdekek védelme azonban nem zárja ki az ipar és kereskedelem érdekeinek védelmét. És nyugodt lélekkel mondhatjuk, a gazdasági rendszerek közül pusztán az agrárizmus az, mely a gazdasági érdekek igazságos kiegyenlítésére törekszik. Magyar iparfejlesztésről is csak agrárvédelem mellett beszélhetünk. Csak tessék a mezőgazdaság vevőképességét megrontani és akkor szeretném látni, mivel fejlesszük majd a magyar ipart.

A Wekerle-féle adóterheket is csak úgy bírjuk meg, ha az agrárpolitika megerősödik. Az a pár esztendei agrárvédelem éppen csak annyi volt, hogy a mezőgazdaság létfenntartásának eszközeivel ismerkedett meg Nagyobb terhet róni a magyar mezőgazdaságra és életfeltételeinek eszközeit is megvonni tőle, nézetünk szerint semmiféle irányu magyar politikát nem szolgál, csakis osztrák politikát.

Az ipari vámvédelem folytán Ausztriának nálunk kész fogyasztó piaca van. Gazdasági hatalmát csak az erős magyar agrárország képes ellensúlyozni. Tegyük tönkre a magyar mezőgazdaságot és állami önállóságunknak befellegzett.

Más keleti politikát tehát nem ismerhetünk, mint amely a keleti államokkal a jó szomszédi viszonyt fentartja, anélkül azonban, hogy mezőgazdasági érdekeinket ennek a barátságos viszonynak feláldozná. Nekünk legalább is abban a mértékben kell a keleti államoktól elzárkóznunk, mint azt a nyugati államok velünk szemben teszik. Nekünk legalább is nagyobb okunk van az elzárkózásra, mint azoknak.

— *Hallo, vigyázat! Nell közeledik — sugta Tom az ajtóból.*

— *Az ablak bezárult s Nell belépett.*

— *Pfű! Micsoda füst van itt! — kiáltotta. — Nem kellene ilyen erős dohányt használnotok.*

— *Ugy beszélsz, mint Jack. Ő nem érti, hogy lehet ezt az erős dohányt színi. Az ő dohányja olyan gyenge, mint a kecsketej. Vagy valami más efféle kotyvalék.*

— *Kotyvalék! — kiáltott Nelly méltatlankodva. — Sokkal inkább szalonképes, mint a ti szagos kapadobányotok. Aztán Tom mindjárt beteg lesz tőle!*

— *Dehogy — mormogta szegény Tom, s hősiiesen szippantott egyet a pipából. — Soha életemben nem éreztem jobban magamat.*

— *Akkor arckifejezésed fordított arányban áll érzéseiddel. Soha életemben nem látszottál betegbbnek — nevetett Nelly. — De kimegyek. Ezt már nem állom tovább.*

— *En sem, — mormogta Tom, mikor Nelly kiment — még két perc s én hulla vagyok.*

— *A három fiú most kinyitotta az ablakot, kihajoltak, s halkán füttyölni kezdtek. A másik pillanatban Jack bemászott az ablakon.*

— *Rajta! — szólt Tom. — Most menj utána! A drawingroomba ment, hallottam, s Elsie is ott van a hölgyecigarettekkel. Most csatát nyerhetsz!*

— *Nem szeretem az ilyen diadalt — mormogta Jack, de azért engedelmesskedett.*

— *Nincs semmi közöd hozzá — nevetett Tom. — A dolgot mi csináltuk, mert nekünk*

Zichy János Egerben.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter vasárnap reggel fél kilenc órakor 16 képviselő kíséretében választókerületébe, Egerbe utazott. Háromnegyed kettőkor ért a minisztert vivő vonat az egri állomásra. Az állomás épületét, virágokkal és lobogókkal díszítették föl s a pályaudvaron egybegyűlt százakra menő sokaság lelkes éljenzéssel köszöntötte a vonatból kiszálló minisztert, akit a város nevében Jankovich Dezső polgármester szíves vendégszeretettel üdvözölt. Gróf Zichy János megköszönte az üdvözlést. Délután 2 órakor Eger városa a kaszinó dísztermében a miniszter tiszteletére díszebédet adott. Az ebéden az első felköszöntőt Handk Gyula városi főjegyző, az egri kerület függetlenségi pártjának egyik vezetőférfia mondotta. Hangzott, hogy Eger városában, ahol a választási küzdelmek rendszerint a város közbébjét is hosszú időre megzavarták, a legutóbbi választás után a küzdő táborok letették fegyvereiket s tisztelettel nyugodtak meg a döntésben, amely gróf Zichy Jánosnak juttatta a város képviselőt.

Ezután a lakoma résztvevőinek lelkes éljenzése közben Zichy János gróf állott fel szólásra és beszédet tartott.

Hangzott, hogy Magyarországon nagy hiba az, hogy az embereket, különösen a politikusokat egyes cselekedeteikből és egyes nyilatkozataikból szokták megítélni. Pedig az embereket, különösen a politikusokat, nem csupán cselekedeteiknek és nyilatkozataiknak egész komplexumából lehet megítélni, meg kell ítélni egész lelki világukból, egész politikai karakterükből.

— *Az a vezérgondolat, amely engem politikai pályámon végigkísért, kísér ma és kíséri fog pályámon továbbra is, az a vezérgondolat — bármennyire is félreértettek talán egyesek — semmi egyéb mint az ideális liberalizmus. Az én ajkamon, uraim, a liberalizmus nem trázis. Az én liberalizmusom nem az, amelyet jelszó és kortes-*

eszköz gyanánt szoktak használni; az én liberálizmusom az a liberálizmus, amelynek alapfogalata az egyenlőség, amelynek eszköze az egyenlő mértékkel való mérés, a méltányosság az egész vonalon s amelynek célja: a szabadság, a gondolatnak, az érzelmeknek és a szónak, az egyeseknek és az intézményeknek a szabadsága. Ismételtelen mondom: ez nem trázis, de én ezt másképp nem tudom kifejezni. Ez az a liberálizmus, amely engem minisztert vezet és fog vezetni a jövőben is mindegyik felekezettel szemben azért, mivel én minden bevett vallásfelekezettel egyaránt államsfenntartó tényezőnek tekintek, mindegyiknek erkölcsi súlyát tudom mérlegelni s meg tudom becsülni valamennyit s ha tegnapelőtt Győrben egy katolikus internátus felavatásán jelentem meg s ha legközelebb egy református kollegium felavatásán, mondjuk Szászvárosban, megjelenek, ezzel nem demonstrálni akarok sem ott, sem itt, hanem csak azt teszem, ami a kötelességem.

A beszéd után Dulka Pál kanonok emelt poharat Zichy János grótra, Petró József érseki káptalan ügyész pedig a lakoma fővárosi vendégeire, A megjelent képviselők nevében Koszma Andor országgyűlési képviselő mondott köszönetet az üdvözlésért.

A díszebéd után a miniszter küldöttséget fogadott s egyenként meghallgatta az eléje járuló egri polgárokat.

Este 7 órakor Kállay Zoltán főispán adott Zichy János gróf tiszteletére vacsorát, amelyen a fővárosi vendégek s a megyei és városi társadalom kitűnőségei vettek részt. A miniszter és kísérete az éjjeli személyvonattal utazott vissza Budapestre.

Tárgyalások a készízetésekről. Pap Elek és Teleszky János pénzügyminiszteri államtitkárok ma délután Bécsbe utaznak, hogy mint szakreferensek a bank és a készízetések kérdéseinek a miniszterelnökök és pénzügyminiszterek legutóbbi tanácskozásainak rendjén hozzájuk utalt pontjairól osztrák kollégáikkal tanácskozzanak.

Elsie vállat vont, de mielőtt Tommal ment volna, sugva szólt Nellynek:

— *Próbáld meg, gyujts rá egyre te is! Uom azt akarj, tudom előre, hogy a tandem kimenjek velük, Charlie testvér is jön. Oda leszünk vagy egy óráig, senki se fog háborgatni.*

Nelly szomorúan ült le egy székre. A békés keserősége még ott volt szívében, s diadala cseppet sem tette őt boldogabbá. Oh, szót önmagának kétségbeesetten, jól tette, hogy nem engedett a szégyelemnek. Miért is voltam oly önző ezt kívánni tőle!

Ezalatt Jack, a fiúk kívánsága és segítségével, nesztelenül a szobába lopózott. Egy kissé bántotta, hogy trükk árán szerzi vissza menyasszonyát, de elvégre háboruban minden eszköz jó. Ott állt a szoba homályos sarkában és várta, mit fog tenni Nelly. Ez pedig önváddal a szívében, leült a kis íróasztalhoz s tollát a tintába mártotta.

— *Megírom Jacknak, hogy... — mormogta félhangosan Jack pedig, mivel a levél neki szólt, nem érzett leikifurdalást és a vállán keresztül olvasni kezdte a bevezető sorokat. De egyszerre Nelly eldobta a tollát s felkiáltott:*

— *Nem, levélben nem bírom... Ha nem ha itt volna, megmondanám neki, hogy... — Folytasd! — szólt Jack, de egyuttal megakadályozta abban, mert nátrahajlítva a fejét, forró csókkal lezárta az ajkát.*

igen kedves sógorunk leszel, azért nem szabadulsz meg tőlünk olyan könnyen. Rajta, fiu, rajta!

— *Benn a drawingroomban Nelly éppen nővérét, Elsiet vallatta:*

— *Mi van ebben a skatulyában? Csokoládé?*

— *Nem — felelte Elsie. — Dohány, azaz cigaretták.*

— *Mit? — kiáltott Nelly. — Csak nem akarsz cigarettázni?*

— *Nem tudom — mormogta Elsie. — De... Mondd, megfogadod-e, hogy hallgatsz a dolog felől?*

— *Mi felől? — De megígérem.*

— *Nos, azok a nyomorult fiúk egyre arról az élvezetről beszélnek, a mit nekik a dohányzás szerez, így hát egyszer én is meg akarom próbálni, milyen lehet? De nem szólsz, ugy-e, senkinek?*

— *Nem.*

— *Nem mertem az ő dohányjából venni, mert az nagyon erős, s Jack nincs itt, hogy tőle kérhettem volna. Oh, bocsánat...*

— *Jó, jó, — szólt Nelly — Jack nem szivna olyan szagos kapadobányt, mint a fiúk! Az ő szivarjának egészen elviselhető illata van.*

— *Ezeket az amerikai szivarokat egy hét előtt vásároltam, de meglepetkeztem rájuk. Huszondiót adnak belőlük három penceért. Ez nagyon olcsó, ugy-e?*

— *Elsie, Elsie! — hangzott valahonnan.*

— *Valaki szólit — tetette magát Elsie. S aztán Tom belépett az ajtón s szólt:*

— *Miért nem jössz, ha hívnak?*

* **A belényesi aszfalt-ügy.** Belényes utcáin nagyban főzik az aszfaltot s még talán az ősz hátralévő része alatt az egész község aszfalttal lesz burkolva, de az aszfalt-ügy aktái még ninesenek rendben. Tegnap dr. Kosma Gábor belényesi ügyvéd az aszfaltozást kimondó képviselő testületi határozat ellen felebbezést nyújtott be az alispánhoz. A felebbező legfőképpen azért felebbez, mert a munkálatok költségeit fővárosi takarékpénztár utján fedezik, holott állítása szerint a belényesi pénztézetek is lebonyolították volna a pénzkérdést. De felebbez Kozma azért is, mert aszfaltoznak. Szerinte sokkal szükségesebb dolgok is vannak Belényesben, mint az aszfaltjárda. A felebbezést fel fogják terjeszteni a belügyminiszterhez.

* **A debrecen-nagyvárad vasut.** A debrecen-nagyvárad vasut még ez év végén kész lesz. Az új vasútra vonatkozólag a nagyvárad vasut. Debreceni csatlódtatással a Debreceni Újság a következőket írja: »Egy szerencsétlen vasutvonal építése közeledik befejezéshez: a debrecen-nagyvárad. Illetőleg nagyzó és félvezető ez a cím, mert a vasut csak debrecen-derecskei vonal meghosszabbítása Derecskétől Nagyváradig. Ezt a vasutat Debrecen városának sohasem lett volna szabad megengednie, illetve minden tőle telhető akadályllyal kellett volna útját állani a terv megvalósulásának. Mert a vasut közigazgatási hatása Debrecenre az, hogy a derecskei végponttól eddig kizárólag Debrecenhez kötött vasúti forgalmat megosztja és levezeti Nagyvárad felé. Valamiféle haszna csak annyiban lett volna Debrecennek a vonalból, ha a személyforgalomban kedvező menetidőt és menetrendet ad Debrecennek Nagyváradhoz. Nem adta ezt sem. Mindenki inkább a püspökudányi kerület használja ezentúl is. Csudálatos, hogy Debrecen nemcsak útjába nem állt a vasut megépítésének, de még 60,000 kor. utólag kidobott pénzzel elő is segítette. Most meg az a visszatetszést keltő dolog történt, hogy a városi tanács bankárszivességekben részesíti a vasutat, kifizeti a 60,000 koronáját, mielőtt esedékes lenne.«

* **Utoanyitást kérnek.** Wéber Elek nagyvárad lakos kérvényt adott be Nagyvárad városához, amelyben kéri, hogy Szőlőtelep utcából egy új utcát nyitasson a város, illetve egyelőre vizsgálja felül a Szőlőtelep-utcát. Ezen utcában a baloldali házsört most építették ki s a város akként intézkedett, hogy 13 méter széles utcáról gondoskodott. Az új utca megnyitása itt lenne s az előnyére válnék ugy a városnak, mint az ottani háztulajdonosoknak.

* **A javas ember és a kolera.** Ugy látszik nemcsak ami babonás hegyvidékünknek vannak ugynevezett boszorkányai és javasemberei. Erről tanuskodik legalább a veszprémi alispán rendelete, melyet tegnap Bihar-megyéhez is megküldött. Eszerint a veszprémi megyei Ősi községben él egy *Medgyesy József* nevű javasember, akihez az ország minden részéből vándorolnak az emberek. Az alispán most tekintettel a kolera veszélyre öröket állított a javas ember háza elé, akik idegent egyáltalán nem bocsátanak be. Az alispán arra kéri Bihar-megye alispánját, hogy adja tudtára mindenkinek, miszerint a kolera veszélyre való tekintettel az Ősi javasembert ne keresse fel senki, mert a hatóság nem engedi amugysem. Ez az intézkedés azonban jó reklám lesz a javasembernek majd a kolera utáni időkre.

* **Elveszett váltó.** Dr. Fried János ügyvéd tegnap délután egy 1350 koronáról kiállított váltót elvesztett. A váltó kibocsátója és forgatója Friedländer Herman, elfogadója dr. Fried János. A rendőrség az elveszett váltót keresteti.

* **Miért nem nyílik a osokaji Wertheim-szekrény?** Csokajon nagy meglepetéssel konstatálta tegnapelőtt *Méhész Pál* adószedő, hogy a különben rendes Wertheim-szekrény egyáltalán nem akar kinyitni. Hiába próbálta a zeg-zugos kulccsal nyitogatni, a hatalmas szekrény-ajtó csak nem pattant fel. Végre is abbahagyták az eredménytelen kísérletezést és most az alispánt kéri, hogy hozassa le a kulcs másolatát, hátha a kulcsnak van baja. Lehetséges és ez a felfogás megnyugtató is, azonban attól félnék, hogy valaki belenyult a kamrába és ettől romlott el a zár. Addig, míg a kulcs megérkezik, nagy titokzatosság veszi körül a rejtélyes szekrényt.

Uj tizlet! Uj tizlet!
GÁL FERENCZ
diszmu, játék és sport áruhaza
a legtisztább hangu gramofonok és
lemezek gyári raktára
Nagyvárad, Rákóczi-ut Bazar épület.
iskolahegedűk és tokok, kottatartók,
iskolatáskák, fókos tükrök és teljes
internátusi felszerelések.

* **Elfogott zsebtolvajok.** Közöltük multkori számunkban, hogy f. hó 13. ról 14. ére virradó éjjel a vasúti állomás III-ad osztályu várótermében Veres János szakáli földművestől ismeretlen tettesek 660 korona készpénzt elloptak. Veres János a váróteremben egy padon elaludt s mellényének belső zsebéből lopták el a 660 koronát tartalmazó pénztárcáját. A rendőrség a nyomozás során megállapította, hogy a lopást Biró Imre és Tolnai Gyula követték el. Nevezettek a jelzett alkalommal Veres István mellett egy másik padon foglaltak helyet s Biró Imre nyult be Veres János zsebébe, onnan a pénzt kivette és azután Tolnai Gyula társaságában kiment az Eprekertebe, ahol a 660 koronán testvériesen megosztottak. — Az osztozkodást azonban megzavarta az, hogy nevezettek az új 100 koronás bankjegyeket nem ismerték s azokat egyik sem akarta magának megtartani. Mig végre hosszabb veszekedés után abban egyeztek meg, hogy Tolnai kap 3 drb új százkoronást mig Biró csak egyet és a többi bankjegyeket. Az osztozkodás után Tolnai kiment Mezőtelegre s ott oly vigan mulatott, hogy elfogatása alkalmával már csak 160 koronát találtak nála. Biró Imre helyben költötte el pénzét a külvárosi kis lebujsokban s mulatozás közben barátságot kötött Bodoa Pál lakhely és foglalkozás nélküli egyénnel, akivel két éjjel mulatott együtt s akinek a lopott pénzből 30 koronát adott. A rendőrség mind a három jómadarat letartóztatta s ellenük az eljárást folytatni tette. Tolnai Gyula 21 éves szobafestő segéd lopásért öt izben volt büntetve, Biró Imre 18 éves csavargó 3 izben, Bodoa Pál előléte jelenleg még puhatolás tárgyát képezi.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki intelligens uri hölgyközönséget, hogy

- **nőidivat kalap-szalónomat** -

Rákóczy-ut 3. szám alól ugyancsak Rákóczy-ut 9. szám alá, a Belvárosi Takarékpénztár épületébe helyeztem át. Szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Amigó Franciska
Nagyváradon.

* **Halálos vasúti katasztrófa.** Szerencséről jelentik: Tegnapelőtt reggel öt órakor a Budapestről Szerencsre érkező 406. számú személyvonat a szerencsi állomásról történt elindulása után hibás váltóállítás — másik tudósítás szerint menetközben a vonat alatt történt átváltás — miatt a mozdony kisiklott, az utána következő kalauzkocsi felborult és a kocsi után kapcsolt postakocsi kisiklott. A kalauzkocsiban lévő két főkalauz közül Lab-sanczy meghalt, a másiknak, Kápráz Rezsőnek mindkét lábát elvágta az összecuszott vasúti kocsi. A két főkalauz januárban töltötte volna be teljes nyugdíjra jogosító szolgálati idejét. A helyszínen a forgalmat egyelőre átszállással tartják fenn. A vonat Sátorajauhelyre két órai késéssel érkezett. Az utasok közül baja senkinek sem történt.

* **Ki halászhat a Jádon?** Az élesdi járás két grófja között per keletkezett, még pedig egy valószínűleg téves alispáni határozat miatt A peres kérdés az, hogy ki halászhat a Jád patakon? A Jád-patak és a Sebes-Körös, valamint az összes környékbeli patakok halászati joga már évtizedek óta a gróf *Batthyány József*é, illetve törvényes utódaié, akik éltek is ezzel a joggal. A napokban aztán ifj. gróf *Zichy Ödön* megbizottja alispáni engedélyt mutatott föl, mely szerint a Jád-pataknak Csarnóháza községben keresztül folyó részén a halászati jog ifj. gróf *Zichy Ödön* illeti meg. Az alispán ezen intézkedése ellen *Batthyány József* utódai most panaszt adtak be és kéri az ügy tisztázását. Addig, míg a hal-háboru tart a padiron, addig szabályszerint a halász nyugodtan uszkálhatnak a Jádban, Csarnóházán.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy őszi szövet újdonságaink már megérkeztek. Kérjük t. megrendelőinket, hogy őszi megrendeléseiket mielőbb eszközölni sziveskedjenek, mert most még a szorgosabb munka előtt jutányosabban tehetünk eleget nagybecsű megbízásuknak.

HÁBER ÉS TÁRSA
első amerikai férfiszabók.

Nagy Sándor utca 1. szám.

* **Megszökött tanoncok.** A helybeli tanonc otthonból tegnap reggel 3 tanonc megszökött. Es pedig: Gál Károly villanyzerelő tanuló, 14 éves, Hotz Márton kocsiakatos, 14 éves és Papp Andor könyvkötő tanuló, 15 éves. A rendőrség a megszökött tanoncokat keresi.

	Legmegbízhatóbb áruház.	
■	Ne vegyünk Parti árukat! ahol csak becsapodhatunk és rossz állott holmit vehetünk. Menjünk	■
■	Radó és Kertész	■
■	Kossuth-utca 2. sz. - Telefon 10-30. sz.	■
■	Női divatruházába, ahol a nagy őszi	■
■	occasio megkezdődött és a friss kész új	■
■	árukat ép oly olcsón szerezhetjük meg és	■
■	mindég azt vehetjük, amire szükségünk	■
■	vaz. Nézzük meg kirakatjait. Elsőrendű	■
■	vászon és asztalneműk, szőnyegeket, függő-	■
■	nyók, kóstium és bluz kelmeék, selyem csipke	■
■	és szallag feltűnő olcsó árakban.	■
■	Figyelmes kiszolgálás. Tel. 10-30.	■

Uj üzlet! Szülők figyelmébe! Uj üzlet!

Ajánlom dúsan felszerelt raktáramat. Iskolahegedű és tok, iskolatáskák és könyvhordó szijak, iskolakötények, harisnyák, haj-, ruha- és fogkefék, fésű, szappan, fűzős tükrök, esernyők, reggeli és sárcipők, mosdótálak, evő-övek, teljes iskolai és internátusi felszerelések legolcsóbban beszerezhetők

Gál Ferencznél,
Nagyvárad, Rákóczi út, Bazár-épület.

* **Kivándorlásra csábítás.** Missler F. béremai kivándorlási ügynök a nyár folyamán útra megkezdte Magyarországra szétküldözni Amerikába kivándorlásra csábító körleveleit. Hangzatos és csábító ígéretekkel telt nyomtatványaiiban kivándorlásra buzdítja a gazdálkodókat, kiknek egyben körülmenyes tervet is ad a kiválóan olcsó utazásra. De ezzel nem elégszik meg, hanem tanítók, jegyzők, segédjegyzőknek küld leveleket, hogy a kivándorolni szándékozókat utasítsák hozzá és minden egyes kivándorlóért 15—20 koronát ajánl, melyet Bécsből küld meg ügynöke, hogy feltűnést ne keltsen. Volt alkalmunk olvasni mindkét irányú körlevelét. Ilyen kicsábító levelet kapott Derecskén Zákány Lajos gazdálkodó is, ki azt a hatóságnak bemutatta, mely hivatalosan áttette a debreceni kir. törvényszékhez, hol a tény megállapítása után a levelet megsemmisítették.

GYERMEK CIPŐK, GYERMEK KALAPOK, GYERMEK HARISNYÁK ÉS GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
legjobb minőségben és
kedvező árban

REICHARD - áruháza

czégnél kaphatók.

x **Lloyd kávéház** ujonnan épített és tényleg berendezett téli kerti helyiségében október hó 18-án a következő gyönyörű színelőadás és pompás szórakoztató képek lesznek bemutatva 1. Schweitzi hegytáncok. 2. Meghajszolt völgy. 3. Modern ébresztő óra. 4. Rómán a térről. 5. Erősebb. 6. A tolvaj. 7. Első szerelem 8. Polójáték számárhaton. Beléptéj nincs előzetes kiszolgálással. Kitűnő ételekről és italokról gondoskodik. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri Hartstein és Orlei kávéház tulajdonosok.

Ifj. Rimanóczy Kálmán
műbutorgyára
Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butordarabok avagy egész lakásberendezések, iparművészi tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltetnek. Uj szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

x **Villamos osillárt** ne vásároljon, be rendezést ne készítsen, míg Stern nel a Bémer-téren nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem s vásárol nálam. Terveket díjmentesen készítek. Raktáron tartok villamos és gáz főzőket, vasalókat, Wolfram és izzó lámpákat gyári áron házhoz szállítok. Bémer-tér 3. Telefon 556.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szobákban vágó munkát u. m.: fa- és márvány szobrok készítését, épület, üzleti, konyhai és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerai butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidéki megrendeléseket a legpontosabban készítek.

358

Tisztelettel
Czapfalvi József.

SZINHÁZ.**Heti műsor:**

Kedd: Sasok.
Szerda: Sasok.
Csütörtök: d. u. Szentivánéji álom. (Ifjúsági előadás.)
Csütörtök este: Rigolettó (opera.)
Péntek: Muzsikás leány.
Szombat: Rigolettó.
Vasárnap d. u.: Gül baba,
Vasárnap este: Trilby.

A Sasok.

Vagy egy évtizede sok reménységet keltett Rákosi Viktor és Guthi Soma színpadi társaságba állása. Kettőjük tollából néhány pompás humor dolog kacagtatta meg a magyar közönséget. Kár, hogy abbahagyták. A bohózatok azóta nálunk csak a francia színpadról áttűtetett kölcsönzések, eredeti magyar bohózat alig akad.

Igy hát megint csak visszatérünk Rákosiékhoz s a Szigligeti Színház most adhatja elő újdonságként a Sasokat, az egyik legjobb Rákosi-Guthi-féle bohózatot. Hogy nem érdemtelen szindarabot emeltek le a színház valamelyik poros könyvpolcáról, azt a tegnapi előadás sikere és a nézőtér állandó derűltége igazolta.

A Sasok a féltékeny férj komédiája. Addig féltékenykedik a férj, míg végre ő maga lesz okává, hogy a felesége megcsalja — s akkor a férj nem hisz a kézeifogható bizonyítékoknak sem. Ezt az elég egyszerű ötletet annyi jóízű derűvel tudják a szerzők körülvenni, hogy a téma maga fel sem őrlik a kacagtató helyzetek és a tréfás ötletek közt. Látva ezt a bohózatot igazán sajnálnunk kell, hogy a két társszerző a társas céget feloszlatta.

Az előadás minden tekintetben kifogástalan volt. A féltékeny férj szerepét *Sik* Rezső sok jóízű humorral alakította. Bukics rajzó szerepében *Gózon* valósággal remekelt. Maszkja, mozdulatai, mind csupa komikum. Az ő alakítása volt a kacagtató elem főképviseelője. A három Sas közül leghálásabb a szerepe *Lebveynék*; ki is használta azzal a mindig diszkrét és izléses és mégis mindig hatásos humorral, mely minden alakítását jellemzi. *Tóth* Elek volt az elegáns Sas, a csábító: kifogástalan alakítással. Talán mindössze *Etsy* Emilia érezte kissé idegenül magát szerepének abban a nem az ő egyéniségéhez illő részében,

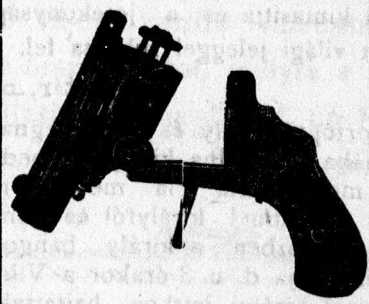
mikor a kacérkodás kezdődik. Hanem, hogy elegáns volt a megjelenése és hogy az öltözékeit a hölgyközönség helyeslő morájjal szemlélte, az bizonyos. Apró kis szerepében a kis *Gajdsinszky* Irénke akkora bátorságot és ügyességet tanusított, hogy nagykorában sem kell több. *Róssa* Ili hatalmas virágcsokrot kapott. Ha oly nagy művésznő lesz, mint a mekkora a csokor volt, kitűnően fog vele a társulat járnai. —r.

Rigolettó. A nagy Verdi egyik leghatalmasabb operája, a Rigolettó előadására páratlan gondnal és lelkesedéssel készül a színház énekes személyzete. A halhatatlan mester halhatatlan művét a lehető legprecízebb előadásban kapja a közönség. Erdélyi igazgató a vidéki színházra nehezedő akadályokat sorra győzte le, hogy elsőrangú opera-előadást produkáljon s fáradozása bizonyára eredményes is lesz. A Rigolettó csütörtökön este kerül színre kitűnő szereposztásban.

Sasok. Rákosi Viktor és Guthi Soma pompás fehér vigjátóka, mely tegnapi bemutatóján oly fényes sikert aratott, ma és holnap is műsoron lesz. A rendkívül kedves fogadtatásból következően, késégtelen, hogy ez estén is tele ház fog tapsolni a magyar szerzők kitűnő darabjának.

Ifjúsági előadás. Csütörtökön délután ifjúsági előadás lesz a színházban. Shakespeare klasszikus vigjátéka, a »Szentivánéji álom« kerül előadásra.

* **Uj műsor a Pannoniában.** Változatlanul nagy érdeklődéssel kíséri a közönség a Pannonia-kávéház mozi-előadásait, amelyek hétről-hétre a leggazdagabb műsört nyújtják. Ma ismét hét új felvétel kerül színpadra, amelyek a következők: 1. Pathé újság, (látványos.) 2. Szív-hódítás (humoros.) 3. A fegyelem (dráma.) 4. Közlekedési eszköz Indo-Kínában (látv.) 5. Fehér néger (hum.) 6. Arizonai leány (dráma.) 7. A szerelmes törpe (életkép.)

Üzlet átvétel.

Üzlet átvétel.

Tisztelettel értesitem a nagybecsűlt fegyvertartó közönséget, hogy a 30 év óta fennálló SCHULLER ÁRPÁD-féle

puskaműves üzletet

átvettem és azt kellő szaktudással tovább vezetem. — Hivatkozva Pécssett 30 év óta létező és fennálló puskaműves üzletemre, amely kétszer lett aranyéremmel kitüntetve és pedig 1888. :: Pécssett, 1907. kiállításon Pécssett. :: Altalam készített vagy javított fegyverekért mindig kezességet vállalok. Régi fegyvereket használhatóvá átalakítok.

Tömeges pártfogást kérek

Ladányi József,
puskaműves,

Nagyvárad, Uri-utca, 21. szám.
November 1-től Rákóczi-ut Moskovits-palota.

TANÜGY.

Népnevelési közlöny XXVII. évfolyam, 4. szám. Szerkeszti Bodnár János. Vezércikkben elmékedést olvasunk a hegyi iskoláról, amelynek illetve amelyeknek szükségességet hangoztatja a cikkíró, miután a váradi szőlő-hegyeken már igen sok vincellér lakik, akiknek gyermekei iskolázatlanul nevelkednek fel. »Siralmas krónika« cím alatt a biharmegyei tanügyi állapotok leírásának folytatását olvasuk. Bizony ez nagyon siralmas és — sajnos — évtizedek óta tesznek tanbizonyosságot a szolgabíróságok aktái arról, hogy ezelőtt még rosszabbul volt. Tárca, krónika és egyesületi életről szóló hírek fejezik be a közlöny ezen legutóbbi számát. — Megütköztünk rajta, hogy a közlöny ajánlja a Magyar Tanítók Szövetségének lapját, amely a szabadkőművesek alkotása. Reméljük az ilyen hangzatos címnek még az ajánlás után sem fog felülni az öntudatos tanítói kar.

Törlesztéses kölcsön!

Feltételek

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévy-palota,
Ezredévi emlék tér sarok.

TÁVIRATOK.

Az új köztársaság.

Páris, okt. 17.

A Havas-ügynökség jelenti Lisszabonból: több dekrétum fog megjelenni, amely a peeri kamarát, az államtanácsot, valamint a nemesi címereket érinti, a Braganza-dinasztiát az országból kiutasítja és a jótékonyági intézményeket világi jeleggel ruházza fel.

Gibraltár, okt. 17.

A portugál király és anyja tegnap elutaztak Angliába Mária Pia királynő pedig Olaszországba ment. Mária Pia mélyen meghatva búcsuzott el Mánuel királytól és Amália királynőtől, miközben a király hangosan sirt. Mánuel és anyja d. u. 3 órakor a Viktoria and Albert angol királyi jathoz hajtottak, amely Angliába viszi őket. Az uton nagy néptömeg várakozott és amikor a királyi család a fedélzetre lépett, kitéríték a portugál királyi lobogót és a katonai zenekar a portugál királyhimnuszot játszotta.

Orvos-sztrájk Aradon.

Arad, okt. 17.

Az aradi orvosok és munkásbiztosító pénztár között évek óta lappangó harc a múlt hó végén nyílt összetűzésre vezetett. Az aradi pénztár elbocsájtotta összes orvosait, az orvosok pedig kimondták a pénztárral szemben az orvos-sztrájkot.

Léghajó az Oceánon át.

London, okt. 17.

Huszonegy órai ut után tegnap látták Nantukesz-sziget mellett Wellmann léghajóját. Wellmann egyik táviratában azt a szándékát

nyilvánította, hogy az északi atlanti tengeri gőzösök által használt ut mentén fog haladni.

London, okt. 17.

Wellmann minden órában várják. A vakmerő léghajós nagy izgalmat keltett mindenfelé s fogadtatására nagy előkészületeket tettek.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

Igazságszolgáltatás.

§ **Agyonütött korosmahós.** *Salánkay* Ferenc re. tegett legény volt Hegyköz-Szent-Imrén. Korosmász, verekedő, pazarló ember volt, aki belekötött mindenkibe. Folyó év július 18-án is beleakasztott valamiért *Erdélyi* Sándor parasztleányba és megfenyegette. *Erdélyi* Sándor nem akart vele kezdeni és ezért otthagya. Vasárnap nap volt és a délutánt testvérevel, *Erdélyi* Lajossal töltötte kint a szőlőben. Este 10 óra lehetett, mikor hazaindultak és egy kissé már be is voltak csipve. Utközben találkoztak *Salánkay* Imrével, aki ígérte beváltandó, a nála levő puskával főlött *Erdélyi*ekre. A golyó *Erdélyi* Lajos térébe turódott. Erre *Erdélyi* Lajos egy karót felkapva egyetlen ütessel agyonütötte *Salánkay* Imrét. Az ügyesség *Erdélyi* Lajos ellen halált okozó súlyos testi sértés miatt emelt vádat. Az ügy esküdtzéki tárgyalása tegnap kezdődött *Korn* Alajos elnöklete alatt. A vádat *Wattay* Sándor kir. ügyész képviseli. Védő dr. *Poyvár* Széver. Tegnap a tanukat hallgatták ki. Ítélet holnapra várható.

KÖZGAZDASÁG.

Kosárfonó szövetkezet. A berettyó-ujfalui kosárfonó szövetkezet a napokban kezd meg munkálkodását Brózik Dezső gazdasági tanító, szövetkezeti ügyvivő vezetése mellett, ki gondoskodott megfelelő mennyiségű és jó-ságu fűzvesző beszerzéséről. A szövetkezet, mely a munkáuzemhez alkalmas elég eszközzel rendelkezik, a most beálló tél folyamán ujult és nagyobb erővel fog hozzá a munkálkodáshoz.

A feketetői vásár. Feketető községben az idén a községi kimutatás szerint október 19-én lenne a vásár. A lakosság kérelmére a vásár napját a miniszter 20-ára engedélyezte. Egyidejűleg azonban kérdést intézett az iránt is, hogy miért tartotta volna 19-én a vásárt az elüljáróság mikor a miniszteri kimutatás szerint 17-én lett volna megtartandó.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: White-Mellville G. J.

— Angolból. —

125

Ah! Madame, nem valószínű, hogy én elaludtam örökhelyemen, mint Péter nem aludnék el, ha királyném fölöt kell örködnie.

Mária Antoinette azon bus mosolyával mosolygott, mely most már szokásossá vált nála, s mely oly ellentétben állt ifjú korának vigágával és könnyűszívűségével. »Kegyed és a maga Péterrel« mondá megfogva, a leánya kezét. — Sokkal egészségesebben aludnám minden éjszaka, ha két vagy három ezer ilyen védém volna.

Hogy lehetnek az emberek olyan különbözők? Maguk is francziák és mégis képesek lennének meghalni értem.

— Örömet asszonyom; előbb én s aztán Péter.

— Miért van tebát, hogy mások, a kik szintén francziák, férfiak és nők, üldöznek engem, oly gyűlölettel, melyet a jószívűség meg nem lágyíthat, sem a meghódolás nem módosíthat. Meghódolás. Neml én meghódolni soha nem fogok. Lorraine hercegnője valék, mielőtt Franciaország királynéja lettem. Ha meg kell halnom, úgy akarok meghalni, mint megilleti mind a kettőt. Igen Rózsika, kegyednek igaza van. Megkísértem, kissé aludni, hogy legyeo erőm el viselni holnap, a mi reám vár, egy hercegnőhöz, egy királynőhöz illón.

Aztán ismét mosolygott, szomoruban mint előbb. a királyra tekintve, kinek estebédjét egy asztalkán terítették s ki a sült csibét oly egészséges étvágygyal fogyasztá el, melyre a válságos helyzet legkisebb benyomással sem látszott lenni. Rózsika fölírta a párnákat, segítte a királynénak magát nyugalomba helyezni, beárnyékolta a lámpát szeme előtt és maga leült virrasztani. Mikor Lajos megette vacsoráját és megitta borát, halkan kilopódzott saját termébe, honnan nemsokára kényelmes hortogás rendes időközökben mihamar tudatta, hogy mely álomba merült s mialatt a lámpás kialudt a holdvilág felőtt, a bretagnei parasztlányka az ostromlott palotában egyedül találta magát Franciaország királynéjánál. (Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.

Rendelés szerűen készült
női és gyermek ruhák.

ELŐNYEI

Kitűnő szabás

Első rangu munka

Divatos tartós kelmék

Jutányos árak

Nagy választék

SPITZER BÉLA

női és gyermek ruha-áruháza

női és gyermek ruha szalonja.

Rákóczi-ut 3. sz.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti főzsetudósítások.

Budapest, oktt. 15.

A gabonafőzset.

50 kilogramonként.

Buza októberre	—	—	10.26
Rozs októberre	—	—	7.68
Zab októberre	—	—	8.—
Tengeri májusra	—	—	5.46

Irányzat: Szilárd.

Értéktőzset.

Magyar hitel	—	—	859.—
Oszták hitel	—	—	670.50
4%-os koronajáradék	—	—	—
Államvasut	—	—	760.—
Jelzálogbank	—	—	520.—
Leszámitoló bank	—	—	614.—
Hazai Bank	—	—	305.—
Kereskedelmi részv.	—	—	754.—
Rimamurányi	—	—	705.—
Salgótarjáni	—	—	646.—
Közuti vasut	—	—	770.—
Városi villamos	—	—	406.—
Adria	—	—	—

Irányzat: Szilárd.

Magyarázat!

Hogy mennyire köztudomása a közönségnek az a tény, hogy a

kolerajárvány veszélyének esetén a tisztaság mellett legjobb óvszer az Esterházy-cognac

annak legjobb bizonyítéka a rendkívüli fogyasztás. Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy Esterházy cognacgyár két Egrott-féle főzőkészüléke

1,752.000 liter bor

termelőképeséget foglal magában. Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönség tudja mivel védekezék a KOLERA ELLEN. Ez a magyarázata a rendkívüli fogyasztásnak. Az Esterházy-cognac mindenütt kapható!

Központi iroda:

Budapest, V., Csáky utca 14. szám.

Szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy Nagyváradon, a Zöldfa-passage-ban levő

szücs-üzletemben

minden szakmába vágó munkák személyes felügyeletem alatt készülnek. Gallérok, muffok, szőrme-kabátok ujjonnan. Javitást és átalakítást olcsón és pontosan eszközök.

Szives megbízást tisztelettel kér

DÓZSA JÁNOS,
szücsmester.

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közelműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavító műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

*Gyorsan pusztul a bőr sezt Ön bánja,
Ha Fernolendt NIGRIN-jét nem használja.*

Különlegességek rövidáruban.

Keztyük, fátyolok, harisnyák, shawlok és gombok kiárusítás miatt nagyon olcsón lesznek elárusítva

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

z—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Első nagyvárad

őrző és biztonsági vállalat
Sas-palota, (passage) földszint.

F. hó 15-én kezdte vállalatunk az éjjeli őrszolgálatot, melyre a szolgálatteljesítő legénységet f. hó 13-án, a rendőrfőkapitányi hivatal sorozta.

Hatóságilag engedélyezett nagy kiárusítás

== eddig még nem letezett mesés olcsó árban ==

ROSENZWEIG RÓZA

mider-gyárában RÁKÓCZI-UT 3. szám.

Óriási nagy raktár valódi párisi és brüsseli fűzőkben, ugyszintén saját készítményű has és csipő reform-miderekben, egyenes tartók, haskötők, Késmárkházi nadrág stb

Ha melege van,

ha fáradt, vagy unatkozik, siessen
Kecskeméthy István

„NEMZETI” kerthelyiségébe,
hol üdülést, kellemes szórakozást,
ingyen, kitűnő italokat
és izletes ételeket

olcsó pénzért kaphat. Ha lehet, ne
menjen egyedül, hanem családjá-
val és barátaival, hogy a kellemes
szórakozást megoszthassa velök.
— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

A kávéház egész éjjel nyitva.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.
Társas ebédek, vacsorák és abo-
nensek polgári árban lesznek kiszol-
gálva. — Minden nap

friss flecken.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a
NEMZETI szál-
lada, vendéglő és kávéház bérloje.

A
„TISZÁNTUL”-ra
előfizetheti
mindennap.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben **75** százalék **megtakarítást** mutat fel. 40
gyertyás **W o l f r a m** lámpa **darabja 3.60 kor.**
100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindezenmü **izzólámpa különlegességek,** fény-
képes z-l á m p á k ugyancsak **legolcsóbb**
áron kaphatók.

Csillárok,

í v l á m p á k

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön-
célra épített nagy

← **csillár-raktárunkat** →
megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővít-
ését, átalakítá-
sát, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szál-
litását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletos szolgálat.

Őszi idény

beköszöntése alkalmával felhívjuk a t.
vásárló közönség figyelmét

helyi gyártmányainkra,

melyek csak fiók üzletünkben jutnak
eladásra **szabott egységárak** mellett.

Moskovits Farkas és Társa
cipőgyár R.-T. Nagyvárad.

Központi fiók üzlet:

Kossuth-utca gyár épület.

II. fiók üzlet:

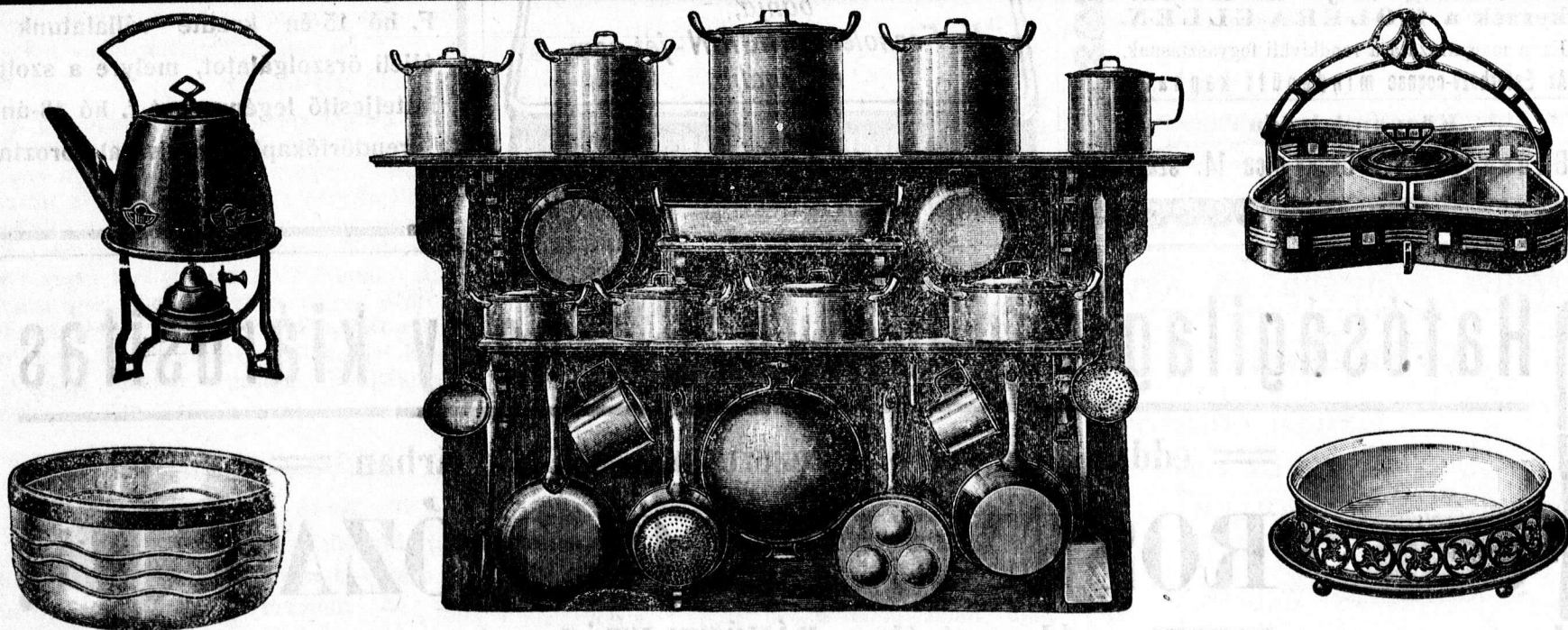
Rákóczi-ut Bazár épület.

Vidéki megrendelések **pontos**
és **gyors** elintézését nyernek.

Baross-utca 60. számú
ház földszintjén két
szoba, konyha
és mellékhelyiségekből
álló lakás 1910 évi

november 1-től kiadó

Értekezni lehet Pol-
gári Takarékpénztár-
nál, Kossuth-u. 4. sz.

Modern konyhaberendezések és háztartási különlegességek.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Nagyvárad, Rákóczi-ut. ————— Telefon helyben és vidéken 390.